

Tłum. B.S. -1-

8483

8483

Wspomnienia z lat 1939-1942

str. Karło Leonard

Urodziłem się w roku 1921 w Estonii, rodzice zaś moje pochodzą z Wilenszczyzny. Ukończyłem estonickie gimnazjum i pracowałem ostatnio w państwowym urzędzie.

Najsilniejsze wrażenia w moim życiu pozostały lata 1939-1942.

Lata moralnej i fizycznej śmierci dla każdego kulturalnego człowieka, żyjącego na niemieckich lub sowieckich terenach.

Po wrześniowej katastrofie, każdy z Polaków, żyjący w Polsce lub na obszarze, boleśnie odczuł w sercu i w duszy zmiany, które zaszły na Ojczyźnie. Dusiło z bólem, którym udało się wyrwać się z parcem rozjunonych nieprzyjacieli, musiał pozostać swoje domy, swój kraj

i uciekac do obcych państw od przesła-
dawan jak Niemców, Litów i bolszewików
Lituś, z nich dostało się do Baltyckich
państw, części z nich do Estonii.

Estonii naród współpracował polskimi
uciecznikami i przyjął ich serdecznie. Wszy-
scy z Polaków otrzymali przytułek i pracę.
Lecz trwało to krótko nie długo Pol-
sowiecśi zadrżeli i NKWD imi przerwał
symonowemu spokojne życie naszych rodaków.
Do polskiej ^{terenu} wszystkich miejscowych oby-
wateli.

W tym roku 1940 ZSRR wydało ultyma-
tum Baltyckim państwom z żądaniem
od nich kas. Po otrzymaniu tych
kas bolszewicy rozpoczęli prowadzić
propagandę przyłączenia Baltyckich
państw do ZSRR.

Latem tego i roku, pewnego dnia

bolszewicy rozestali swoich przedstawicieli
do wszystkich fabryk, z plakatami żąda-
jącymi pracy i chleba, nowego komunistycz-
nego żądu, przyłączenia Estonii do
ZSRR i t. d. Groźbami karali oni robot-
ników zrobić ogólną demonstrację, która
była poparta przez niektóre państwa
odziały czerwonej armii. Z niebiorącymi
udziału w demonstracji obiecywali w
przyszłości załatwić jak z wrogami na-
rodu. Ze strony na oczach emigracji
byli robotnicy i żądac chleba i
pracy i nowego komunistycznego żądu.

Później zaś było przymusowo przepro-
wadzone głosowanie. Kandydatami
byli tylko Komunisty i głosować za nich
musiał każdy, gdyż w przeciwnym wy-
padku załatwiano z nimi tak jak z
wrogami narodu.

Ten nowy rząd był właściwie piankiem
w rękach rosyjskich komunistów.

Historia 1940 roku ten sowiecki rząd
dotyczy przyłączenie Estońskiej Sowiet-
skiej Republiki do ZSRR. Po tym
przyłączeniu rozproszli się wlaścivi
„kierownicy całego raj”. NKWD rozproszło
właściv Bachanowską pracę na szeroko-
ści. Rozproszli się w pierw z myśliwy
mających uciekinierów. Nasi
gineli codziennie bez śladu. Później
zaczęło się rezerwa mienkanców
właściv państwa. Na wiosnę 1941
rozpoczęło masowe wywolenie lud-
ności z Estonii do Prusji. Podstawą
do tego wywolenia było przechodzenie,
niekiedy materialne, praca w jaskół-
kowskiej organizacji, załatwienie
własnych prywatnych spraw i t.d.

14 Kiedy zaś rozpoczęła się wojna rosyjsko-niemiecka, rosyjanie ogłotili mobilizację i wyruszyli do Rosji na roboty ^{murowane} i lat 18 do 45. Wśród tych wyrzeczonych byłam i ja.

Raboczaja Kolonna #113 w której byłam ja znajdowała się między innymi od Kottasa, w miejscowości Prus. Warunki w których żyliśmy były bardzo ciężkie. Dość było 9 miejscach znajdowania się w tej kolonie z 900 robotników zmarło około 300 do szpitala w bardzo ciężkim stanie zdrowia było odstawo 105 robotników i reszta była tak że bardzo osłabiona z ciężką pracą, brakiem ubrań i żywności. W 9^{ym} miejscu udolami się z wielkim trudem wyrwać się

do Polskiej Armii. Jadąc trans-
portem do armii, rozjanie wreszcie
robili nam przesady i do ostatniego
dnia nie byliśmy pewni szczęśliwego
końca. Ale ku chwale Pana Boga
udało mi się wstąpić w
szereg Armii Polskiej i spełnić
swoją obowiązanie.